

12. sjezd českých historiků v Ústí nad Labem, 20.–22. 9. 2022

Na podzim roku 2022 se již po dvanácté uskutečnil Sjezd českých historiků, tentokrát v Ústí nad Labem. Profesní setkání historiček a historiků s tradicí od roku 1937 a jedinečností své velikosti se pravidelně stává nejen místem setkávání předních českých historiků i jejich mladších kolegů, ale především platformou pro diskusi o dlouhodobě zkoumaných tématech i nových trendech v historickém bádání. Jak ukázal poslední ročník, pořadatelé neváhali zařadit i témata rezonující současnou historickou obcí.

Organizace 12. ročníku se ujala Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, která převzala pomyslnou štafetu společně se Sdružením historiků České republiky po Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (11. sjezd v roce 2017). Na období od 20. do 22. září se tak stal ústecký univerzitní kampus útočištěm pro téměř 600 historiček a historiků. Ti měli možnost přihlásit své příspěvky do čtyřiceti volných panelů, či se do přednáškového cyklu a diskusních kulatých stolů zapojit pouze pasivně.

Ústecké setkání vycházelo z osvědčeného konceptu tohoto typu kongresů a nabídlo členům historické obce prezentovat své nejnovější výzkumy. Sjezd se zabýval i palčivými otázkami, které v současnosti negativně ovlivňují všechny humanitní obory. Hlavní panely například reagovaly na to, jak jsou v poslední době nejen historické, ale i humanitní obory v systému hodnocení a financování vědy upozadovány a marginalizovány. Do těchto panelů tak organizátoři zařadili témata, kterými chtěli upozornit na nezapustitelnou roli historie a historického bádání v kontextu humanitních věd a jejich význam pro společnost:

- význam humanitního vzdělávání v dějinách,
- tři desetiletí historického bádání v ČR,
- historie ve veřejném prostoru – neutralita, instrumentalizace, aplikace.

Úterní program sjezdu (20. 9.) započal po prezenci účastníků úvodními bloky hned na několika místech. Po krátké pauze na občerstvení následovaly od 14.00 do 17.40 další programové bloky. Ty se konaly v přednáškových místnostech univerzity a byly rozděleny podle tematického zaměření. Během zahajovacího dne mohli posluchači navštívit jmenovitě například blok

věnovaný dvoru a dvorskému ceremonálu ve středověku a raném novověku, hospodářským dějinám 21. století či současnému výzkumu pohraničních regionů českých zemí po roce 1945.

Ve středu se přednáškový cyklus rozběhl naplno a trval od ranních hodin až do pozdního odpoledne. Nabité sekce byly přerušeny pouze krátkými pauzami vyhrazenými pro volnou diskusi nad šálkem kávy a malým občerstvením, které pořadatelé pro hosty připravili. Účastníci sjezdu mohli dopoledne navštívit bloky věnované spíše tradičnějším tématům: dějinám šlechty, vojenství, dětství a stáří, církevním a hospodářským dějinám, socio-kulturním dějinám medicíny, ale také muzejnictví či památkové péči. Nechyběly však ani více obecné tematické okruhy zabývající se současnou výukou dějin či instrumentalizací historie ve veřejném prostoru. Během odpoledních bloků si pak mohli účastníci vyslechnout referáty z okruhu orální historie, historické geografie, historie a populismu či analýzy sociálních sítí v historické perspektivě. Velice zajímavý byl panel věnovaný obratu ke zvuku a tzv. „sound studies“, které by mohly do historického bádání přinést nové trendy. Středeční program završila večerní diskuze s názvem *Historie českých zemí mezi Západem a Východem* konaná v Zelené aule univerzity.

Závěrečný den sjezdu zahájil dopolední blok přednášek, na který navázalo plenární zasedání. Zde zazněly projevy děkanky zdejší Filozofické fakulty profesorky Michaely Hrubé a člena Sdružení historiků České republiky profesora Petra Vorla, který zhodnotil nejen průběh letošního sjezdu, ale též aktuální situaci na poli současného evropského historického bádání. Došlo i na udílení cen v posterové sekci určené pro studenty historických věd a ceny Josefa Pekaře pro historiky do třiceti pěti let. Jubilejní dvacátý ročník soutěže vyhrála se svou prací *Tereziánský ústav šlechticů na Pražském hradě* doktorka Michaela Žáková z Historického ústavu Akademie věd ČR. Následoval rozlučkový obědový raut, kde měli účastníci sjezdu možnost bilancovat přínosy v pořadí již dvanáctého sjezdu českých historiků se svými kolegy z ostatních odborných pracovišť.

Sjezd ale nebyl pouze o referátech a podnětných diskusích, ale jeho příjemnou součástí byl také bohatý doprovodný kulturní program. Úterní večer se nesl v duchu slavnostního zahájení. Prostory Severočeského divadla nejdříve naplnily milé proslovy, následovala přednáška profesora Alaina Soubigou (Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne) o Tomáši Garrigue Masarykovi a jeho vztahu k historii, historikům a naopak. Kulturní vložkou byl koncert Orchestru severočeského divadla, kdy si účastníci vyslechli libozvučné symfonie Beethovena či Smetany. Příjemný večer završil přichystaný raut v kuloárech divadla. Organizátoři si v průběhu sjezdu při-

pravili pro zúčastněné i spoustu zajímavých exkurzí do mnohdy skrytých krás Ústí nad Labem a jeho okolí. Za zmínku stojí například komentované prohlídky v Muzeu města Ústí nad Labem a Cisterciáckém klášteře v Oseku či exkurze do nedalekého horního města Krupka, památníku Terezín či Litoměřic.

Na ústeckém sjezdu zanechali své stopy také historičky a historici z Pardubic. Se svými příspěvky aktivně vystoupilo třináct členů Ústavu historických věd pardubické univerzity, ale nechyběli ani místní studenti doktorských a magisterských programů, kteří se konference zúčastnili třeba jen pasivně, bez vlastního referátu. I pro ně však účast na tak významné oborové akci představovala nepochybně zajímavou zkušenost, kterou někteří jistě zúročí nejspíše na příštím 13. sjezdu českých historiků v Českých Budějovicích.

Mgr. Veronika Šubrtová, Mgr. Martin Zelený

Fakulta filozofická Univerzity Pardubice

e-mail: subrtova.veronika30@seznam.cz;

zeleny.martin1996@seznam.cz

